

NEVEČEŘALOVÁ, N. – SCHWEIGL, J.
Právní aspekty evropských fondů finanční asistence.
Edice Scientia

Brno: Masarykova univerzita, 2020, 136 s. ISBN 978-80-210-9617-2

Dvojica autorov z Katedry finančného práva a národného hospodárství Právnickej fakulty Masarykovej univerzity v Brne si predsavzala analyzovať existujúce mechanizmy finančnej asistencie, a to monografickým spracovaním tejto témy. Úvodom je potrebné vyzdvihnúť voľbu témy monografie, ktorá je v našom právnom prostredí skôr opomínanou problematikou na pomedzí medzinárodného práva a (európskeho) finančného práva. Odborná literatúra s dôrazom na spracovanie z právneho hľadiska absentuje, prípadne rezignuje na učebnicové výstupy alebo parciálne analýzy v ojedinelých výstupoch (svetlou výnimkou v našich podmienkach je napríklad príspevok kolegu doc. Kačaljaka z Katedry finančného s názvom „Európsky finančný stabilizačný mechanizmus a rozpočtová disciplína členských štátov eurozóny“ prezentovaný na konferencii Právo ako zjednocovateľ Európy – veda a prax Bratislava v roku 2010). Recenzovaná monografia je súčasne výstupom projektu realizovaného na Masarykovej univerzite v Brne.

Výber témy, resp. názvu pre monografiu je súčasne originálny, pričom akcentuje funkciu „záchranu“ (tzv. „back stop-u“) zvolených fondových entít a tendenčne upúšťa od pojmu „menový“, a to z dôvodu snahy o vylúčenie zámeny s výlučne menovo-politickou tematikou. Ako autori monografie sami správne poukázali v rámci diskusie o názve „Európskeho menového fondu“, niektoré authority EÚ, ako je napríklad Európska centrálna banka, napadli správnosť takéhoto označenia pre fond (viď podkapitolu 8.2).

Pokiaľ ide o prínos v teoretických poznatkoch, text monografie pri naša predovšetkým nové odborné spätné pohľady (retrospektívu) na vývoj udalostí okolo kreovania vybraných fondov záchranu v priestore EÚ (Európsky finančný stabilizačný mechanizmus, Európsky finančný stabilizačný nástroj, Európsky stabilizačný mechanizmus, Európsky

menový fond), ktoré v sebe zahŕňajú nielen právne často kontroverzné diskusie pri ich vytváraní, ale aj vtedajšie ekonomické pozadie, ktoré si ich vyžiadalo. Autori sumarizujú známe poznatky a dopĺňajú ich o aktualizované a nové informácie, pričom výsledkom ich snahy je veľmi detailne spracovaný faktografický text.

Z metodologického hľadiska je text cielený na skúmanie relevantných ekonomicko-právnych prvkov typických pre všetky analyzované fondy, a to s dôrazom na nasledovné konkrétne kritériá: okolnosti vzniku, právna povaha (súvisiaca otázka právnej subjektivity) a prípadné pochybnosti pri kreovaní toho ktorého fondu, zodpovedajúca judikatúra, samosprávne orgány entity, rozpočet, zodpovednostný vzťah za záväzky a reálne čerpaná pomoc zo strany konkrétnych štátov.

Zvolenému metodologickému prístupu, ktorý cieľi na prehľadnosť monografie a sleduje logický koncept, sa prispôsobuje aj štruktúra textu. Publikácia pozostáva z 10 kapitol a záveru. Prvé štyri kapitoly sú teoretickým úvodom do problematiky, ktorý zahŕňa aj všeobecný právny základ na úrovni EÚ. Nasledujúce kapitoly sa venujú rozboru jednotlivých zmienovaných fondov finančnej asistencie. V poslednej kapitole dochádza ku komparácii jednotlivých fondov pomocou kritéria inkorporácie do práva EÚ, právnej subjektivity, existencie garancie („ručenia“ členskými štátmi EÚ), možnosti priamej rekapitalizácie, doby trvania, možnosti emitovania vlastných dlhových nástrojov a makroekonomických cieľov (ktorých spojovacím znakom je zabezpečenie finančnej stability).

Možno konštatovať, že publikácia svojím zameraním a jeho obsahovým spracovaním odráža aktuálne perspektívy diania v oblasti verejných fondových zdrojov na úrovni EÚ, ktoré vznikli ako reakcia na porušovanie rozpočtovej disciplíny v niektorých členských štátoch EÚ (Írsko, Portugalsko, Španielsko, osobitne potom Grécko), respektíve na akceleráciu negatívneho ekonomického vývoja v týchto štátoch v dôsledku hospodárskej krízy prvej dekády 21. storočia.

Zo spätného pohľadu (k dátumu publikácie monografie v roku 2020) stojí za zmienku, že autori sa opatrne pokúsili (v deviatej kapitole) v danom čase anticipovať aj ďalší vývoj, pričom v rámci konfrontácie s ekonomickými dopadmi korona krízy neboli ich očakávania zatiaľ naplnené.

Veľmi vhodným doplnením textu sú prehľady zostavené v tabuľkách a obrázky, ktoré lepšie ilustrujú najmä chronológiu a kvantitatívne údaje o poskytnutej pomoci vybraným členským štátom v EÚ v jednotlivých záchranných schémach. Z hľadiska bežnosti spracovania zvolenej témy v našom právnom priestore ide skôr o zriedkavejšiu problematiku, preto osobitne vhodné je aj jej spracovanie v právnom kontexte a pri

zohľadnení finančno-právnych aspektov, keďže ide o verejné finančné fondy, či už z pohľadu európskeho alebo medzinárodného práva.

Poznámkový aparát predstavuje vyše 330 poznámok pod čiarou, čo možno považovať v pomere k rozsahu textu monografie skôr za nadpriemerné, najmä ak zohľadníme skutočnosť, že ide prevažne o internetové a zahraničné zdroje, ktorých použitie sa javí ako nevyhnutné kvôli špecifickosti témy. Zoznam zdrojov (vrátane internetových) obsahuje takmer 180 prameňov rôznej povahy (literatúra, národná judikatúra členských štátov EÚ, judikatúra SD EÚ, primárne a sekundárne pramene európskeho práva, tlačové správy rôznych orgánov verejnej moci na úrovni EÚ/členského štátu EÚ).

Monografia má podľa môjho názoru výraznú pozitívnu väzbu na odbor finančné právo, resp. finančnú vedu, a to z hľadiska sledovania účelu analyzovaných entít. Táto väzba vychádza z cieľa realizovaného projektového výskumu, ktorým bolo vymedzenie právno-ekonomickej podstaty zmienených fondov z pohľadu teórie finančného práva. Dôsledkom recenzovanej publikácie je tak aj skutočnosť, že autorom sa mimovoľne podarilo zdôvodniť zaradenie právnej regulácie vymedzených fondov do teórie a systému finančného práva.

prof. JUDr. Lubomír Čunderlík, PhD.¹

---

¹ prof. JUDr. Lubomír Čunderlík, PhD., Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, Katedra finančného práva